

بسمه تعالی

شرح درس

عنوان درس : جوانان و مطالعات روابط بین نسلی

اهداف درس:

- ۱- آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه ای و نظریه های جامعه شناسی نسلی
- ۲- آشنایی دانشجویان با نقش دو سویه تغییرات و تحولات اجتماعی و روابط بین نسلی
- ۳- آشنایی دانشجویان با منزلت و جایگاه جوانان (به عنوان یک نسل) در خانواده و جامعه ایرانی
- ۴- آشنایی دانشجویان با کاربرست نظریه های جامعه شناسی نسلی در حوزه مطالعات و تحقیقات بین نسلی جامعه

ایرانی

جدول زمان بندی شرح درس

جلسه اول : توضیح شرح درس و بیان کلیات آن شامل :

- ✓ توضیح شرح درس ، مفصل بندی آن ، انتظارات و تکالیف دانشجویان ،
- ✓ زمان بندی محورهای درس و بودجه بندی نمره ،
- ✓ بیان ضرورت و اهمیت درس

جلسه دوم : بررسی پیشینه تاریخی و اندیشه ای مطالعات روابط بین نسلی در جهان و در ایران

- ✓ نگاهی تاریخی به مناسبات بین نسلی در جهان و در ایران ،
- ✓ نگاهی به تاریخ تفکر اجتماعی شکل گیری مناسبات بین نسلی در غرب
- ✓ نگاهی به تاریخ تفکر اجتماعی شکل گیری مناسبات بین نسلی در اسلام (متفکران اسلامی)
- ✓ نگاهی به مطالعات بین نسلی در ایران

منابع جلسه دوم :

- آزاد ارمکی ، تقی (۱۳۸۶) . « فرآیند تغییر نسلی بررسی فراتحلیلی در ایران » ، جوانان و مناسبات نسلی ، شماره اول، بهار و تابستان ، ۱۳۸۶ صص ۹-۵ .

- آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۹). جامعه شناسی ایران، جامعه شناسی مناسبات بین نسلی، چاپ اول، تهران، نشر علم، فصل اول، صص ۲۲-۸

جلسه سوم: بیان ویژگی های مفهومی مناسبات بین نسلی و مفاهیم همبسته با آن (۱)

- ✓ مفهوم نسل، اُبژه‌های نسلی، تفاوت و تمایزات نسلی، وفاق و تعامل نسلی،
- ✓ ذهنیت نسلی، هویت نسلی، فاصله نسلی یا تعارض نسلی، شکاف نسلی،

جلسه چهارم: بیان ویژگی های مفهومی مناسبات بین نسلی و مفاهیم همبسته با آن (۲)

- ✓ گسست یا انقطاع نسلی، گونه شناسی نسلی، جامعه پذیری نسلی، گفتمان نسلی،
- ✓ تجربه نسلی، واحد زمانی نسلی، نسل مدنی، نسل سازگار نسل آرمان گرا
- ✓ نسل واکنشی، ارزش های و هنجارهای اجتماعی، تغییرات اجتماعی

منابع جلسه سوم و چهارم:

- بالس، کریستوفر (۱۳۸۰). ذهنیت نسلی دیدگاه روانکاوانه، ترجمه حسین پائیزه، فصل نامه ارغوان شماره ۱۹. صص ۶-۱۷

- آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۹). جامعه شناسی ایران، جامعه شناسی مناسبات بین نسلی، چاپ اول، تهران، نشر علم، فصل اول، صص ۲۲-۷

- آزاد ارمکی، تقی و غلامرضا غفاری (۱۳۸۶). جامعه شناسی نسلی در ایران، چاپ اول، تهران: فرهنگ و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی. فصل اول، صص ۲۳-۹

جلسه پنجم: ارزش ها و هنجارهای اجتماعی و مناسبات بین نسلی (۱)

- ✓ تعریف ارزش از دیدگاه های مختلف: (روان شناسی، فلسفی و جامعه شناسی)

ارزش از دیدگاه روانشناسی شامل:

- ✓ مکتب انسان گرایی (humanism)،
- ✓ تری یانديس Triandis،
- ✓ شوارتز (Schwartz)
- ✓ نظریه سلسله مراتب نیازهای مازلو:

✓ मिलتون روکیچ : (از جمله منتقدان مازلو)

✓ آیزنک H.Eysench ،

ارزش از دیدگاه فلاسفه :

- ارزش در نزد افلاطون شناسایی خیر، در اندیشه ارسطو رعایت حد وسط، در اندیشه کانت همان وجدان اخلاقی
- اغلب متفکران معاصر وظیفه فیلسوف و کار فلسفه را اساساً مطالعه ارزش‌ها می‌دانند و بس

جلسه ششم : ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و مناسبات بین نسلی (۲)

ارزش از دیدگاه جامعه‌شناسی :

✓ دورکهم، (۱۹۱۷-۱۸۵۸) : با تمایز دو جامعه مکانیکی و ارگانیکی از یکدیگر ماهیت و شاخص ارزش‌ها را در این جوامع متفاوت می‌داند ماهیت و شدت ارزش‌ها در جوامع مکانیکی بسیار زیاد بوده و افراد این جوامع تعهد بالایی نسبت به ارزش‌ها دارند..

✓ گیدنز : ارزش‌ها را تحت تاثیر فرهنگ می‌داند . ارزش‌ها ، عقایدی هستند که به شدت تحت تاثیر فرهنگ قرار دارند. ارزش‌ها عقایدی است که افراد یا گروه‌های انسانی درباره آنچه مطلوب، مناسب، خوب و بد است، دارند. او ارزش‌های مختلف را نمایانگر جنبه‌های اساسی تنوعات در فرهنگ

✓ گی روشه از جامعه‌شناسان تغییرات اجتماعی ، ارزش را نوعی آرمان و در عین حال واقعی می‌داند شیوه‌ای از بودن یا عمل تلقی می‌نکند که مطلوبیت بخش و مشخص کننده افراد یا رفتارهای منتسب بدان است. ویژگی‌های مبنی بر الهام‌بخش بودن قضاوت و رفتار، نسبی بودن، عاطفی بودن و سلسله مراتبی بودن ارزش‌ها

✓ پارسونز از پیروان مکتب کارکردگرایی ساختاری : ارزش‌ها را عنصر اصلی از نظام نمادی مشترک می‌داند که به عنوان یک شاخص یا معیار در انتخاب ما اثر دارد . ارزش‌ها را نوعی مرجع اجتماعی می‌داند

جلسه هفتم : دیدگاه نسلی ابن خلدون شامل ،

✓ سنخ‌شناسی جوامع

✓ ابعاد نظریه نسلی ابن خلدون ،

منبع : کتاب ، جامعه‌شناسی مناسبات بین نسلی دکتر آزاد ارمکی ، صص ۴۵-۲۴

جلسه هشتم : بیان دیدگاه نظری در باره مناسبات میان نسلی (۱)

- ✓ رویکرد تاریخی کارل مانهایم به مناسبات نسلی
- ✓ دیوید وایت و وقایع و حوادث مهم سرنوشت ساز و سازنده حافظه مشترک تاریخی یک نسل
- ✓ دیدگاه نسلی اشتروس و نیل هو : چرخه زندگی ، نسل هم قطاران ، لحظه های اجتماعی و گونه شناسی نسلی (نسل ایده آلیست ، واکنشی ، مدنی ، نسل انطباقی
- ✓ دیدگاه نسلی بالس : ابژه های نسلی ، ذهنیت نسلی

منابع :

- کتاب ، جامعه شناسی مناسبات بین نسلی دکتر آزاد ارمکی صص ۴۶-۵۴
- کتاب جامعه شناسی نسلی دکتر ارمکی و غفاری صص ۲۷-۴۵

جلسه نهم :: بیان دیدگاه نظری در باره مناسبات میان نسلی (۲)

- ✓ فرضیه اجتماعی شدن و فرضیه کمیابی اینگلهارت ، ارزش های مادی و فرامادی
- ✓ دیدگاه کلان نگر و روانکاوانه کریستوفر بالس با تاکید بر ذهنیت نسلی و ابژه های فرهنگی
- ✓ نظریه باز اندیشانه و هم دوره ای های گیدنز
- ✓ رویکرد تضاد اجتماعی و ساختاری بوردیو : ایده فرهنگ جمعی و مشترک نسلی

منابع :

- کتاب ، جامعه شناسی مناسبات بین نسلی دکتر آزاد ارمکی ، صص ۵۵-۶۲
- کتاب جامعه شناسی نسلی دکتر ارمکی و غفاری صص ۲۷-۴۵

جلسه دهم : جهانی شدن و مناسبات بین نسلی

- ✓ جهانی شدن و جهانی سازی
- ✓ گسترش شهر نشینی
- ✓ ظهور تکنولوژیهای جدید اطلاعات و ارتباطات
- ✓ نظریه تغییرات دوره ای اینگلهارت

منبع : فتحی ، سروش و مطلق معصومه «جهانی شدن و فاصله نسلی» ، مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی - ۱۳۹۰ -

دوره : ۲ - شماره : ۵ - صفحه: ۱۴۵- ۱۶۹

جلسه یازدهم : جوانان ، مناسبات نسلی و خانواده ایرانی (۱)

- ✓ خانواده و تغییرات اجتماعی و مناسبات بین نسلی
- ✓ منزلت و جایگاه خانواده در ایران
- ✓ بررسی مصادیق و موارد اختلاف نظرهای مهم میان دو نسل والدین و فرزندان
- ✓ الگوی همسرگزینی، الگوی مصرف کالای فرهنگی، نحوه گذران اوقات فراغت، رفتار دینی، نگرش به جنسیت

جلسه دوازدهم : جوانان ، مناسبات نسلی و خانواده ایرانی (۲)

- ✓ والدین با فرزندان
- ✓ مادران و دختران
- ✓ پدران و پسران
- ✓ فرزندان با یکدیگر

منابع جلسه یازدهم و دوازدهم:

آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۹). جامعه شناسی ایران، جامعه شناسی مناسبات بین نسلی، چاپ اول، تهران، نشر علم، فصل دهم، صص ۱۸۳-۱۷۷.

جلسه سیزدهم : جوانان ، مناسبات نسلی و مسایل اجتماعی ایران

منشاء مسایل اجتماعی در جهان و در ایران، ریشه ها و عوامل

مهم ترین دیدگاههای نظری درباره مسایل اجتماعی

مسایل اجتماعی جوانان (فرهنگ و هویت، مشارکت و سیاست، اشتغال و ازدواج و مسکن)

منبع: معیدفر، سعید (۱۳۸۹). مسایل اجتماعی ایران، نشر علم فصل اول صص ۴۷-۵.

جلسه چهاردهم : ارزیابی مطالعات انجام شده در حوزه مناسبات بین نسلی در ایران و جهان

الف- ارزیابی مطالعات انجام شده در جهان

ب- ارزیابی مطالعات انجام شده در ایران

منبع: آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۶). «فرآیند تغییر نسلی بررسی فراتحلیلی در ایران»، جوانان و مناسبات نسلی، شماره اول، بهار و تابستان، ۱۳۸۶، صص ۲۸-۱۰

جلسه پانزدهم: راهکارها، چه باید کرد؟

راهکارها (فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)

- ✓ درک درست و به موقع از ویژگیهای روان شناختی و جامعه شناختی جوانان
- ✓ درک درست و به موقع از انواع هویت جوانان (هویت یابی و هویت خواه)
- ✓ درک درست و به موقع در شیوه های ارتباط گیری و تربیتی و تبلیغاتی با جوانان
- ✓ درک درست و به موقع از نیازها و خواسته های جوانان بویژه در حوزه آموزش، اشتغال، مسکن و ازدواج

- ✓ درک درست و به موقع از شیوه های مشارکت دهی جوانان در عرصه های مختلف
- ✓ درک درست و به موقع از شیوه های تعاملات نسلی و انتقال تجربیات زیسته و اعتمادسازی بین نسلی
- ✓ درک درست و به موقع از نیازهای هنری، ورزشی، تفریحی
- ✓ درک درست و به موقع از آسیب ها و مشکلات عاطفی، روانی، و رفتاری جوانان
- ✓ درک درست و به موقع از استعدادها، توانایی ها و خلاقیت های جوانان

زمان و منبع امتحان میان ترم:

زمان آزمون پایان ترم بر حسب اعلان معاونت آموزش

بودجه بندی نمره:

کار تحقیقاتی ۴ نمره، ارزشیابی ضمن ترم ۲ نمره و پایان ترم ۱۴ نمره

زمان مراجعه به مدرس: بر حسب تقویم آموزشی، برنامه درسی مدرس مشخص می شود

ایمیل مدرس: fatehi.ab@gmail.com

منابع اصلی:

۱- آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۹). جامعه شناسی ایران، جامعه شناسی مناسبات بین نسلی، چاپ اول، تهران، نشر علم.

- ۲- آزاد ارمکی، تقی و غلامرضا غفاری (۱۳۸۶). جامعه شناسی نسلی در ایران، چاپ اول، تهران: فرهنگ و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی.
- ۳- آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۶). «فرآیند تغییر نسلی بررسی فراتحلیلی در ایران»، جوانان و مناسبات نسلی، شماره اول، بهار و تابستان، ۱۳۸۶، صص ۴-۶۸
- ۴- بالس، کریستوفر (۱۳۸۰). ذهنیت نسلی دیدگاه روانکاوانه، ترجمه حسین پائیزه، فصل نامه ارغوان شماره ۱۹.
- ۵- چلیبی، مسعود (۱۳۸۹). تحلیل نظری منشا و ارتباط هنجارهای اجتماعی و نابرابری ها. مجله: تحلیل اجتماعی نظم و نابرابری اجتماعی « پاییز و زمستان ۱۳۸۹ - شماره ۴/۵۹ - صفحه ۲۶ - از ۱ تا ۲۶)
- ۶- فتاحی، سروش و مطلق معصومه (۱۳۹۰). جهانی شدن و فاصله نسلی، مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی - ۱۳۹۰ - دوره: ۲ - شماره: ۵ - صفحه: ۱۴۵-۱۶۹

7- Perven,K. Usman,N. and Rabia,A. (2013). Interaction Pattern and Generation Gap Between Offspring and parents. Interdisciplinary, Journal of Contemporary Research in Business, Vol 5

8- Yusuf, S.Osman,N.and Hassan, S.(2014).Parent s Influence on Children s Online Usage. Procedia Social and Behavioral Sciences.Vol 155:81-86.

منابع فرعی و کمکی

۱. پناهی، محمدحسین (۱۳۸۳). «شکاف نسلی موجود در ایران و اثر تحصیلات بر آن»، فصلنامه علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی، شماره ۲۷.
۲. *پناهی، محمدحسین (۱۳۸۰). «فاصله نسلی و اختلافات خانوادگی و چگونگی برخورد با آن»، فصلنامه علوم انسانی دانشگاه الزهراء، سال یازدهم، شماره ۳۷ و ۳۸، صص ۷۷-۱۱۳.
۳. تاجیک، محمدرضا (۱۳۸۱). «جامعه ایرانی و شکاف نسلیها»، نشریه راهبرد، شماره ۲۶ مرکز تحقیقات استراتژیک.
۴. جهانبخش، اسماعیل، (۱۳۹۵) "عوامل شکاف نسلی در ارزش های اجتماعی و فرهنگی والدین و فرزندان در استان اصفهان"، فصلنامه مطالعات جامعه شناختی جوانان، سال ششم، شماره ۲۱، صص ۴۵-۶۶.
۵. دانش، پروانه، و زهراذکری نصرآبادی (۱۳۹۳). «تحلیل جامعه شناختی شکاف نسلی در ایران»، جامعه پژوهی فرهنگی، سال پنجم، شماره سوم، صص ۱-۳۰.
۶. کاظمی پور، عبدالمحمد (۱۳۸۸). نسل ایکس، بررسی جامعه شناختی نسل جوان ایرانی، نشرنی

۷. محمدی، محمدعلی (۱۳۸۳). جوانان و مناسبات نسلی در ایران، پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی
۸. ربانی، علی، و عاطفه محمدزاده (۱۳۹۱). «بررسی کیفی شکاف نسلی ارزشی بین مادران و دختران در مشهد با تأکید بر ارزشهای دینی»، جامعه شناسی کاربردی، سال بیست و سوم، شماره پیاپی ۴۶، شماره دوم، صص ۸۸-۶۵.
۹. شجاعی زند، علیرضا (۱۳۸۴). مدلی برای سنجش دین داری در ایران، مجله جامعه شناسی ایران دوره ششم، شماره ۱
۱۰. شرفی، محمدرضا (۱۳۸۲). مؤلفه ها و عوامل گسست نسلیها، مجموعه مقالات، نگاهی به پدیده گسست نسل ها به اهتمام علی اکبر علیخانی، تهران: پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی.
۱۱. عیوضی، غلامحسین، (۱۳۹۴) "بررسی جامعه شناختی شکاف نسلی در ایران پس از انقلاب اسلامی با تأکید بر عناصر فرهنگ هویت ایرانی، فصلنامه مطالعات اجتماعی، سال سوم، شماره سوم، صص ۹۰-۱۲۰.
۱۲. -معید فر، سعید (۱۳۸۸). «شکاف نسلی یا گسست فرهنگی، بررسی شکاف نسلی در ایران»، نامه علوم اجتماعی، شماره ۲۴، زمستان ۱۳۸۳، صص ۸۰-۵۵.

مدرس :

ابوالقاسم فاتحی

تاریخ تنظیم

۱۴۰۳